

Sygn. akt I C 813/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 sierpnia 2017 r.

Sąd Rejonowy w Dębicy, Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Beata Kozik

Protokolant: starszy sekretarz sądowy Edyta Powrózek

po rozpoznaniu w dniu 18 sierpnia 2017 r. w Dębicy na rozprawie

sprawy z powództwa G. (...) z siedzibą w B.

przeciwko Z. C.

o zapłatę kwoty 5 304,80 zł

I. Uchyla w całości nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym z dnia 17 sierpnia 2016r. wydany przez Sąd Rejonowy w B.I Wydział Cywilny sygnatura akt I Nc 1027/16;

II. Oddala powództwo;

III. Kosztami uiszczonyj opłaty sądowej od pozwu w kwocie 63,00zł obciąża powoda G. (...) Spółka z o.o. z siedzibą w B.;

IV. Nakazuje ściągnąć od powoda G. (...) z siedzibą w B. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Dębicy kwotę 187,00 zł (sto osiemdziesiąt siedem złotych) tytułem brakującej części opłaty sądowej.

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Rejonowego w Dębicy z dnia 18 sierpnia 2017 r.

W pozwie wniesionym do Sądu Rejonowego w B. powód G. (...) z siedzibą w B. domagała się, aby zasądzić na jej rzecz od pozwanej Z. C. kwotę 5.304,80 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia 25 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty. Powód wniósł również o zasądzenie kosztów procesu w kwocie 63,00zł.

Uzasadniając żądanie pozwu powód wskazał, iż powód G. (...) (spółka która powstała w dniu 17 maja 2016 r. weszła w prawa i obowiązki spółki przekształcanej wskutek przekształcenia spółki komandytowej działającej pod nazwą G. (...)sp. z o.o. spółka komandytowa, KRS (...) w spółkę pod nazwąG. (...)sp. z o.o., KRS (...) w dniu 1 czerwca 2015 r. zawarł z pozwaną Z. C. umowę pożyczki nr (...). Jako zabezpieczenie należności wynikających z opisanej umowy Z. C. wystawiła na rzecz powoda weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową. W dniu 1 czerwca 2015 r. pozwana złożyła na wekslu podpis.

Pismem upominawczym z dnia 25 lutego 2016 r. powód wezwał pozwaną do zapłaty, gdyż ta zalegała z zapłatą za jedną ratę pożyczki. Do powyższego wezwania została doliczona kwota 65,00 zł tytułem opłaty za monit listowy, zgodnie z punktem 3.5.6. formularza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego.

Pismem z dnia 5 maja 2016 r. powód wezwał ostatecznie pozwaną do zapłaty, gdyż ta zalegała z zapłatą za cztery raty pożyczki. Do powyższego ostatecznego wezwania do zapłaty, zgodnie z punktem 3.5.6. formularza informacyjnego

dotyczącego kredytu konsumenckiego, została doliczona kwota 65,00 zł za wystosowany do ozwanej monit listowy. W dniu 9 maja 2016 r. pozwana potwierdziła odbiór korespondencji.

W dniu 10 czerwca 2016 r. wierzyciel wekslowy wypowiedział pozwaną umowę pożyczki, a także wypełnił weksel in blanco na kwotę 5.304,80 zł, albowiem pozwana Z. C. zalegała z zapłatą wierzytelności z tytułu umowy pożyczki. Na ww. kwotę wekslową składała się należność za niespłaconą kwotę pożyczki 3.521,38 zł oraz należności z tytułu zapłaty za notę księgową w wysokości 1.783,42 zł.

Powód listem poleconym z dnia 10 czerwca 2016 r. powiadomił wystawcę weksla o fakcie wypełnienia weksla, a także o facie wypowiedzenia umowy pożyczki oraz wezwał pozwaną do zapłaty sumy wekslowej w terminie do dnia 24 czerwca 2016 r. Do powyższych dokumentów została dołączona nota księgowa nr (...) na łączną kwotę 1.783,42 zł, która przedstawiała szczegółowe zestawienie dodanych kosztów. Powód poinformował także pisemnie pozwaną Z. C. o możliwości przekazania informacji o zaległym zobowiązaniu do Rejestru Dłużników w (...). W dniu 13 czerwca 2016 r. pozwana potwierdziła odbiór korespondencji.

W dniu 17 sierpnia 2016 r. Sąd Rejonowy w B. wydał nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym o sygn. akt I Nc 1027/16, w którym nakazał pozwaną Z. C. w terminie dwóch tygodni od doręczenia nakazu zapłacić powodowi G. (...) sp. z o.o. z siedzibą w B. kwotę 5.304,80 zł wraz z odsetkami ustawowymi liczonymi od dnia 25 czerwca 2016 r. do dnia zapłaty wraz z kosztami postępowania w wysokości 63,00 zł albo wnieść w tym terminie zarzuty.

W dniu 3 września 2016 r. pozwana Z. C. wniosła skutecznie zarzuty do ww. nakazu zapłaty, w których wniosła o uchylenie nakazu zapłaty i oddalenie powództwa w całości oraz wniosła o przekazanie sprawy według właściwości miejscowej.

W uzasadnieniu zarzutów pozwana Z. C. podniosła, iż kwota roszczenia głównego dochodzonego pozwem jest nieprawidłowa, a także błędnie wypełniono weksel oraz zarzuciła niewłaściwość sądu. Pozwana wskazała, iż na wekslu widnieje pieczęć zupełnie innego podmiotu niż udzielającego pożyczki, a podpis złożyła osoba niereprezentująca powoda co dyskwalifikuje weksel jako dowód w sprawie. Ponadto pozwana wskazała, iż postępowanie powoda łamie jej uprawnienia jako konsumenta, co przejawia się w kwotach doliczonych do kwoty pożyczki m.in. z tytułu monitów listowych. Zakwestionowała także prawdziwość jej podpisu złożonego na wekslu i na deklaracji wekslowej oraz wprowadzenie jej w błąd przez powoda przed zawarciem umowy oraz narzuceniem warunków umowy niekorzystnych dla pozwanej i następnie braku rozpatrzenia wniosku o renegotiację warunków spłaty. Stąd pozwana podniosła zarzut nieważności czynności prawnej zawarcia umowy pożyczki oraz nieważność weksla i deklaracji wekslowej na podstawie art. 58 § 2 k.c., art. 385¹ § 1-3 k.c. w zw. z art. 5 k.c.

W odpowiedzi na zarzuty pozwanej od nakazu zapłaty powód wniósł o utrzymanie w mocy nakazu zapłaty Sądu Rejonowego w B.z dnia 17 sierpnia 2016 r., sygn. akt I Nc 1027/16 wydanego przeciwko pozwaną Z. C. oraz o zasądzenie od pozwanej na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Uzasadniając powód wskazał, iż strona pozwana dobrowolnie złożyła podpisy pod dokumentem umowy i stanowiącym załącznik do niej formularzem informacyjnym zawierając tym samym z powodem umowę pożyczki o takiej a nie innej treści, wobec czego winna liczyć się z konsekwencjami swojego postępowania.

Ponadto powód wskazał, iż wysokość zadłużenia pozwanej to suma kwoty niespłaconej pożyczki oraz kosztów jakimi pozwana została obciążona w związku z nieterminowym regulowaniem należności, a naliczonymi w oparciu o zapisy umowy oraz formularzu informującym stanowiącym załącznik do umowy. Pozwana zaznajamiana przez zawarciem umowy z jej warunkami była świadoma wysokości ww. opłat. Powód podał, iż koszty wszelkich czynności związanych z zawarciem umowy i windykacją należności zostały poniesione przez powoda. Powód prowadząc swoją działalność gospodarczą musi wypłacać wynagrodzenia zatrudnionym przez siebie pracownikom oraz pośrednikom, którzy zajmują się przygotowaniem wszelkich dokumentów, weryfikacją klientów pod kątem wypłacalności i historii kredytowej w Biurze (...) i w Biurze (...), monitorowaniem spłaty zadłużeń przez kredytobiorców oraz wszelkimi

innymi czynnościami windykacyjnymi. Opłaty za pośrednictwo w pozyskiwaniu klientów w postaci prowizji agentów kształtują się na poziomie od 10 % do 20 % wartości udzielonych pożyczek, przy czym praktycznie 100% pożyczek jest udzielanych za pośrednictwem agentów.

Powód wskazał ponadto, z ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim nie wynika, iż instytucje zajmujące się udzielaniem pożyczek konsumentom nie mogą, udzielając takiego kredytu, pobierać opłat typu prowizja, opłata przygotowawcza, opłata za weryfikację klienta, ubezpieczenie czy koszty upomnień i wezwań. Dodała, że gdyby pozwana terminowo regulowała swoje zobowiązania z tytułu zaciągniętej pożyczki, nie zostałaby obciążona kosztami za brak płatności przewidzianymi w umowie pożyczki oraz formularzu informacyjnym stanowiącym załącznik do pożyczki, a działania powoda mają jedynie na celu odzyskanie należności od klienta, który unika spłacania swoich zobowiązań wobec pożyczkodawcy.

Powód podniósł także, że strona która usiłuje wywieść skutki prawne wynikające z art. 5 k.c. zgodnie ze spoczywającym na niej ciężarem dowodu, powinna wskazać jaką przyjętą w społeczeństwie zasadę współżycia społecznego naruszył przeciwnik swym postępowaniem, bowiem z powołaniem się na zasady współżycia społecznego nie można ani podważać ani modyfikować wyraźnych dyspozycji przepisów prawnych, art. 5 k.c. służy wyłącznie do oceny zachowań ludzkich, nie zaś przepisów i skutków prawnych ich stosowania. Ponadto, pozwana zgodnie z regulacją art. 53 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim miała prawo, bez podania przyczyny, do odstąpienia od umowy o kredycie konsumenckim w terminie 14 dni od dnia zawarcia umowy oraz mogła zwrócić tylko kwotę pożyczki wraz z odsetkami. Pozwana tego nie uczyniła. Powód wskazał zatem, iż trudno w jego postępowaniu doszukiwać się jakiegokolwiek zachowania naruszającego zasady uczciwego obrotu, rzetelnego postępowania czy zasad współżycia społecznego. Powód w sposób jasny i przejrzysty w umowie i formularzu informacyjnym zgodnie z wymogami ustawowymi przedstawił pozwaną wszystkie zasady spłaty zaciągniętej pożyczki, koszty jakie pozwana zobligowana była ponieść w związku z umową pożyczki oraz wszelkie konsekwencje jakie wiązały się z nieterminową spłatą zobowiązania. A zatem zachowanie powoda nie jest sprzeczne z ogólnym wzorcem zachowań przedsiębiorców wobec konsumentów. Ponadto, jak wskazał powód, przy ocenie jego działania należy także brać pod uwagę uzasadniony interes przedsiębiorcy i specyfikę branży, w której działa. Zjawisko naliczania przez kredytodawców zarówno z sektora bankowego jak i spoza niego różnego rodzaju opłat związanych z umową kredytową czy z windykacją należności z niej wynikających jest powszechne dlatego też nie można uznać, iż powód dopuścił się w tym zakresie jakichkolwiek naruszeń prawa powszechnie obowiązującego czy dobrych obyczajów.

Powód podał także, że wbrew zarzutom pozwanej powód przed wytoczeniem powództwa uwzględnił dokonane przez Z. C. na konto powoda siedem wpłat rat pożyczki po 210,55 zł każda, co potwierdza treść wezwania pozwanej skierowanego do niej przed wniesieniem powództwa. Wynika z niego, iż powód wezwał pozwaną do zapłaty zaległych rat począwszy od raty nr 8 z terminem wymagalności 1 lutego 2016 r. Pozwana nie zgłaszała pozwanemu jakiegokolwiek reklamacji dotyczącej sposobu rozliczania wpłaconych rat pożyczki.

Powód wskazał także, iż zarzuty pozwanej Z. C. dotyczące nieważności weksla są co najmniej niezrozumiałe, bowiem pozwana nie wskazała z czego wywodzi, iż weksel miałby być wypełniony nieprawidłowo, a zarzut podpisania go przez osobę nieupoważnioną do reprezentacji powoda jest niezrozumiały, bowiem na wekslu widnieje jedynie odpis pozwanej. Ponadto, według powoda, zarzuty pozwanej Z. C. dotyczące podania w wątpliwość autentyczności jej podpisu zarówno na wekslu jak i na deklaracji wekslowej za sformułowanej jedynie na potrzeby niniejszego procesu.

Końcowo powód podniósł, że wskazany przez pozwaną zarzut abuzywności niektórych postanowień umownych powodujących skutek w postaci niezwiązania konsumenta obowiązkami wynikającymi z ich treści, wyłącza potrzebę rozpatrywania ich ważności w oparciu o art. 58 k.c. Ewentualne wyłączenie z umowy klauzul uznanych za niedozwolone nie powoduje nieważności całej umowy, co wynika z relacji regulacji art. 385¹ k.c. i art. 58 k.c. Przepis art. 385¹ k.c. jako późniejszy i szczególny w stosunku do art. 58 k.c. eliminuje jego zastosowanie ustanawiając w § 1 zasadę zachowania mocy wiążącej umowy w pozostałym zakresie. Co więcej wszystkie dodatkowe opłaty przewidziane zawartą pomiędzy stronami umowa nie mają charakteru zasadniczego elementu umowy, a niektóre z opłat aktualizują

się dopiero w wypadku naruszenia przez pożyczkobiorcę postanowień kontraktowych, co wyraźnie świadczy o ich akcesoryjnym charakterze.

Wobec powyższego powód doszedł do wniosku, że zarzuty pozwanej są bezzasadne i w istocie zmierzające jedynie do uchylecia się w sposób bezprawny od skutków dobrowolnej decyzji zawarcia umowy pożyczki z powodem. Wszystkie czynności windykacyjne podejmowane w niniejszej sprawie przez powoda były jak najbardziej uzasadnione, a co najważniejsze zostały one wywołane tylko i wyłącznie postępowaniem samej zainteresowanej. Stwierdzić należy także, iż powód nie naruszył w żaden sposób przepisów ustawy o kredycie konsumenckim czy regulacji kodeksu cywilnego, a co za tym idzie powództwo zasługuje na uwzględnienie.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny sprawy:

W dniu 1 czerwca 2015 r. pozwana Z. C. podpisała weksel in blanco wraz z deklaracją wekslową, który miał stanowić zabezpieczenie umowy pożyczki z dnia 1 czerwca 2016 r. W deklaracji wekslowej pozwana upoważniła remitenta – G. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B., do wypełnienia weksla z chwilą powstania wymagalnego zadłużenia o zapłatę z tytułu umowy pożyczki nr (...) zawartej w dniu 1 czerwca 2015 r.

(d.: weksel z dnia 1.06.2015 r. – k.59, deklaracja wekslowa – k.59)

Pozwana Z. C. wpłaciła na rzecz powoda 7 rat w kwocie 210,55 zł każda tytułem spłaty pożyczki nr (...), przy czym wpłaty zostały dokonane w dniu 1 lipca 2015r., 31 lipca 2015r., 1 września 2015r., 1 października 2015 r., 30 października 2015 r., 1 grudnia 2015 r. i 7 stycznia 2016 r.

(d.: - wydruki potwierdzenia wykonania przelewu – k. 75-78)

Powód G. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. powstała wskutek przekształcenia spółki komandytowej działającej po nazwę G. (...)S. z o.o. spółka komandytowa na podstawie uchwały wspólników podjętej w formie aktu notarialnego w dniu 10 maja 2016 r. Rep. A. (...)

(d.: - odpis pełny z rejestru przedsiębiorców powoda KRS (...) – k. 71-74)

W dniu 1 czerwca 2015 r. pozwana Z. C. wyraziła zgodę na przystąpienie do Umowy (...) w oparciu o umowę grupowego ubezpieczenia na życie z dnia 1 kwietnia 2008 r. pomiędzy C. (...)S.A. V. (...) a (...) Agencją (...). Składka ubezpieczeniowa została określona na kwotę 738,00 zł, przy czym okres ubezpieczenia wyznaczony od dnia wypłaty kredytu do dnia, na który wyznaczono wymagalność ostatniej raty kredytu, wynosił 24 miesiące.

(d.: - deklaracja zgody – ubezpieczenia na życie z dnia 1.06.2015r. – k. 79-80)

Powyższe ustalenia faktyczne Sąd poczynił na podstawie wymienionych powyżej dokumentów, których prawdziwość i autentyczność nie budziła wątpliwości Sądu. Pozwana Z. C. w zarzutach od nakazu zapłaty podniosła wprawdzie, iż podpis złożony zarówno na wekslu jak i na deklaracji wekslowej nie jest jej podpisem, ale zgodnie z ciężarem dowodzenia z art. 6 k.c. w zw. z art. 232 k.p.c. na pozwanej ciążył obowiązek wykazania braku autentyczności ww. dokumentów. Pozwana Z. C. tego nie uczyniła.

Natomiast nie uwzględnił Sąd w swoich ustaleniach dowodów z dokumentów jakim miały być: kserokopia wezwania pozwanej do zapłaty z weksla z dnia 10 czerwca 2016 r., z kserokopii wypowiedzenia umowy pożyczki z dnia 10 czerwca 2016 r., kserokopii noty księgowej z dnia 10 czerwca 2016 r., kserokopii wezwania do zapłaty, kserokopii dowodu doręczenia, kserokopii ostatecznego wezwania do zapłaty z dnia 5 maja 2016 r., kserokopii monitu z dnia 25 lutego 2016 r., kserokopii formularza informacyjnego dotyczącego kredytu konsumenckiego oraz z kserokopii umowy pożyczki z dnia 1 czerwca 2015 r., z uwagi na fakt, że do pozwu dołączono kserokopie wymienionych dokumentów, a nie ich oryginały, bądź odpis potwierdzony za zgodność z oryginałem przez notariusza, albo też pełnomocnika powoda, który jest radcą prawnym, a to zgodnie z art. 129 § 2 k.p.c. Kserokopia dokumentu nie jest dokumentem w rozumieniu przepisów k.p.c., a co za tym idzie nie może dla Sądu stanowić podstawy swoich ustaleń.

Sąd Najwyższy w wyroku z 10 lipca 2009 r. (II CSK 71/09, LEX Nr 584201) wyraził stanowisko, że kserokopia - jako odwzorowanie oryginału - może być uznana za odpis, jednakże pod warunkiem, poświadczenia jego zgodności z oryginałem.

Analogiczne stanowisko Sąd Najwyższy zajął już m.in. w wyroku z dnia 16 czerwca 2000 r. (IV CKN 59/00, LEX Nr 533122) oraz w postanowieniu z dnia 27 lutego 1997 r. (III CKU 7/97, LEX Nr 50764). W wyroku z dnia 29 kwietnia 2009 r. (II CSK 557/08, LEX Nr 584200), podkreślając zaś, że dokumentem w aspekcie przepisów k.p.c. o dowodach jest oryginał, a kserokopia - jako odwzorowanie oryginału - może być uznana za odpis dokumentu. Z kolei odpis dokumentu jest dokumentem wskazującym na istnienie dokumentu oryginalnego. Niepoświadczone podpisem strony kserokopia nie jest dokumentem. Warunkiem zatem uznania kserokopii za dokument jest umieszczenie na niej i zaopatrzone podpisem poświadczenie jej zgodności z oryginałem. W obydwu ww. wyrokach z 2009 r. Sąd Najwyższy odwołał się do kluczowej w tym temacie uchwały z dnia 29 marca 1994 r. (III CZP 37/97, LEX Nr 4066), w której orzekł, że niepoświadczone podpisem strony kserokopia nie jest dokumentem. Sąd Najwyższy wskazał wtedy, że kodeks postępowania cywilnego nie zna pojęcia kserokopii, natomiast jako pojęciem przeciwstawnym pojęciu oryginału posługuje się pojęciem odpisu. Skoro jednak tak odpis, jak kserokopia stanowią odwzorowanie oryginału - tyle tylko, że pierwszy metodą tradycyjną, a druga metodą nowoczesną, to istnieje podstawa do objęcia pojęciem odpisu także kserokopii. Wobec tego, także do kserokopii można odnieść pogląd, że dokumentem prywatnym jest także odpis dokumentu. W postępowaniu opartym na dokumencie prywatnym, źródłem wiadomości jest zawarte w nim i podpisane oświadczenie (art. 245 k.p.c.). Oznacza to, że dla uznania kserokopii za dokument prywatny, świadczący o istnieniu oryginału o odwzorowanej w niej treści, niezbędne jest oświadczenie o istnieniu dokumentu o treści i formie odwzorowanej kserokopią. Takim oświadczeniem będzie umieszczone na kserokopii i zaopatrzone podpisem poświadczenie zgodności kserokopii z oryginałem. Dopiero wtedy można uznać kserokopię za dokument prywatny, świadczący o istnieniu oryginału o treści i formie w niej odwzorowanej. Bez wspomnianego poświadczenia kserokopia nie może być uznana za dokument. W ten sposób kserokopia dokumentów została przyporządkowana do tzw. innych środków dowodowych, o których mowa w art. 308 k.p.c. W tej jednak kwestii jednoznaczne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 14 lutego 2007 r. (II CSK 406/06, LEX Nr 453727). Zgodnie z poglądem wyrażonym w uzasadnieniu do wskazanego wyroku, niepoświadczone kserokopia nie jest dokumentem. Jeżeli zaś pismo nie może być uznane za dokument, nie może być ono też podstawą do prowadzenia dowodu w trybie art. 308 k.p.c. Odmienne ujęcie tego zagadnienia prowadziłyby do obejścia przepisów o dowodzie z dokumentu. Poza tym wymienione w art. 308 k.p.c. środki dowodowe ustawodawca zaliczył do "przychodów utrwalających albo przenoszących obrazy lub dźwięki". Oznacza to, że środki te, w tym także fotokopie, mają przedstawiać rzeczywistość poprzez zawarte w nich obrazy lub dźwięki, a nie przez opisy wyrażane pismem. Zbliżone stanowisko zajął też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 6 listopada 2002 r. (I CKN 1280/00, LEX Nr 78358). Sąd podkreślił, że przepis art. 308 k.p.c. wymienia fotokopie, do których nie zalicza się odbitek ksero. Gdyby zaś ustawodawca rzeczywiście chciał uczynić z kserokopii odrębny środek dowodowy, to wprowadziłby je obok fotokopii do art. 308 k.p.c. Zwykła odbitka ksero (tj. odbitka niepotwierdzona, niestanowiąca dokumentu) nie może zastąpić dokumentu, na którego bazie powstała.

Z przyczyn podanych wyżej, Sąd nie mógł więc poczynić w oparciu o wymienione dokumenty swoich ustaleń.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie, gdyż roszczenie nie zostało udowodnione co do zasady i wysokości, zgodnie z ciężarem dowodzenia wynikającym z art. 6 k.c. w związku z art. 232 k.p.c. Brak było bowiem podstaw przyjęcia przez Sąd za prawdziwe twierdzeń powoda o okolicznościach faktycznych przytoczonych w pozwie. Zdaniem Sądu nie istniał taki materiał dowodowy, który pozwalałby na ustalenie, że wierzytelność względem pozwanej na jaką powoływał się powód rzeczywiście mu przysługuje. Ma to znaczenie z uwagi na fakt, iż tylko wierzyciel może domagać się spełnienia konkretnego świadczenia od dłużnika.

Powód G. (...) z siedzibą w B. nie przedkładając do akt sprawy oryginału lub poświadczonego za zgodność z oryginałem dokumentu umowy pożyczki nr (...) pozbawiła Sąd możliwości zweryfikowania istnienia wymagalnego zobowiązania, jego faktycznej wysokości (poza kwotą 1.473,85 zł, którą powódka uregulowała), jako że dokument

ten ma zasadnicze znaczenia dla ustalenia istnienia i treści stosunku obligacyjnego nawiązanego przez pozwaną z podmiotem będącym poprzednikiem prawnym powoda. Powyższych okoliczności nie sposób ustalić w oparciu pozostałe załączniki dołączone do akt sprawy, z których wynika, że powód przedłożył weksel własny in blanco pozwanej Z. C. i deklaracji wekslowej z dnia 1 czerwca 2015 r. oraz wydruków potwierdzeń dokonanych wpłat. Ponadto brak dokumentu w postaci Formularza Informacyjnego dotyczącego Kredytu Konsumentckiego pozbawiał Sąd możliwości poczynienia ustaleń czy dochodzona pozwem kwota jest uzasadniona.

Zgodnie z art. 6 k.c. ciężar udowodnienia faktu spoczywa na osobie, która z faktu tego wywodzi skutki prawne. Dotyczy to, po pierwsze, udowodnienia faktu, na który strona się powołuje, co zostało w sprawie wykazane i po drugie przedstawienia dowodów na potwierdzenie tego faktu. Jest to przyjęta „ogólna zasada rozkładu dowodów” (tak A. Kidyba (red.) K. Kopaczyńska-Pieczenie, E. Niezbacka, Z. Gawlik, A. Janiak, A. Jedliński, T. Sokołowski Kodeks cywilny. Komentarz. Tom I Część ogólna, LEX.2009). W związku z tym, samo przyznanie faktów przez drugą stronę postępowania nie może stanowić wystarczającego dowodu na istnienie tego faktu, który zawsze musi zostać potwierdzony materiałem dowodowym. Zasada ta określa jednoznacznie, kto ponosi negatywne skutki nie udowodnienia konkretnego faktu. Art. 6 k.c. określa to na gruncie prawa materialnego, a art. 232 k.p.c. na gruncie prawa procesowego. Sumując, z procesowego punktu widzenia ciężar dowodu spoczywa na powodzie (tak SN w wyroku z dnia 3 października 1971 roku II PR 313/69, OSN 1970, nr 9, poz. 147). Nie ulega żadnej wątpliwości, że w przedmiotowym stanie faktycznym stroną, na której spoczywał obowiązek udowodnienia wysokości dochodzonego zobowiązania był powód. Z art. 6 k.c. wynika dla Sądu obowiązek rozstrzygnięcia merytorycznego nawet wtedy, gdy postępowanie dowodowe nie miało właściwie miejsca ze względu na bezczynność strony pozwanej. W takiej sytuacji Sąd powinien orzec na niekorzyść strony, która twierdzenia i roszczenia swe opierała na faktach nie udowodnionych (P. Machnikowski (w:) Kodeks cywilny ...red E. Gniewek 1.1 s.34). Nie ulega żadnym wątpliwości, że w przedmiotowym stanie faktycznym osobą, na której spoczywał obowiązek udowodnienia faktu istnienia wymagalnego zobowiązania i jego wysokości był powód.

Obowiązkiem strony, w szczególności zastąpionej przez profesjonalnego pełnomocnika, jest dawać wyjaśnienia co do okoliczności sprawy zgodnie z prawdą i bez zatajania czegokolwiek oraz przedstawiać dowody (art. 3 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów oznacza zaoferowanie takich dowodów, które spełniają ustawowe wymagania przewidziane w kodeksie postępowania cywilnego.

Zauważyć także należy, iż nawet w sytuacji gdyby powód załączył do akt sprawy oryginały lub poświadczony odpisy dokumentów, w postaci „wezwania do zapłaty z weksla” czy też „wypowiedzenia umowy pożyczki”, „noty księgowej nr (...)”, „ostatecznego wezwania do zapłaty”, nie udowodniłby istnienia wymagalnego zobowiązania pozwanej. Pomijając już okoliczność, o której była mowa powyżej, iż kserokopia dokumentów nie stanowi dowodu, to także wskazać należy, iż ww. dokumenty, dowodziłyby jedynie faktu, iż wezwania czy oświadczenia powoda zostały sporządzone (art. 245 k.p.c.). Ponadto można mieć uzasadnione wątpliwości czy któryś z wymienionych dokumentów został podpisany przez osobę, która byłaby w imieniu powoda upoważniona do składania oświadczeń. Na wymienionych dokumentach widnieje bowiem jedynie pieczęć powoda oraz nieczytelna parafka.

Oprócz wymienionych powyższej w uzasadnieniu okoliczności, które w pierwszym rzędzie wyeliminowały możliwość wydania w niniejszej sprawie wyroku uwzględniającego roszczenie powoda, jedynie na marginesie należy zauważyć, iż ważność umowy, która miała zostać zawarta pomiędzy powodem – obecnie G. (...) Sp. z o.o. z siedzibą w B. a pozwaną Z. C. pozostaje wątpliwa także z tego względu, że jej zapisy wydają się być sprzeczne z zapisami z ustawą o kredycie konsumentckim czy też kodeksu cywilnego. Wobec okoliczności, iż pozwana zgłosiła zarzuty dotyczące zawarcia umowy pożyczki z naruszeniem jej praw jako konsumenta, należy także na marginesie odnieść się do zarzutów zgłoszonych przez pozwaną.

Umowa pożyczki miała zostać zawarta pomiędzy powodem w ramach jego działalności a pozwaną Z. C. jako konsumentką, o czym świadczy nazwa kserokopii załącznika do umowy (...). Zatem ocena wzajemnych praw i obowiązków stron umowy winna być dokonana w oparciu o tekst umowy wraz z formularzem Informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego oraz ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (t.j. Dz.U.2016.1528). Zgodnie bowiem z dyspozycją art. 3 ust. 2 pkt 1 cytowanej ustawy ma ona zastosowanie również do umów pożyczki. W pierwszym rzędzie należałoby się odnieść do skuteczności postanowień umownych w zakresie chociażby kosztów udzielenia pożyczki. Pozwana zawierając umowę musiała mieć świadomość kosztów pożyczki, na której zaciągnięcie się zdecydowała. Koszty te zostały określone nie tylko w Formularzu Informacyjnym dotyczącym Kredytu Konsumenckiego, który jako wzorzec umowy nie podlegał negocjacji, ale także zostały wprost wymienione w treści umowy pożyczki – § 4. Strony w umowie zdecydowały, że pozwana koszty te miałaby regulować w miesięcznych ratach w określonych w umowie kwotach, jednocześnie z regulowaniem rat kapitałowych i odsetkowych. Ustawodawca nie przesądził bowiem w żadnym przepisie o wysokości o maksymalnych kosztach kredytu, decydując jedynie o w przepisie art. 359 k.c. o wysokości odsetek maksymalnych.

Stosownie do treści art. 5 pkt 6 ustawy o kredycie konsumenckim „całkowity koszt kredytu” całkowity koszt kredytu - wszelkie koszty, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt, w szczególności: odsetki, opłaty, prowizje, podatki i marże jeżeli są znane kredytodawcy oraz koszty usług dodatkowych, w szczególności ubezpieczeń, w przypadku gdy ich poniesienie jest niezbędne do uzyskania kredytu lub do uzyskania go na oferowanych warunkach. Wobec powyższego należałoby stwierdzić, iż naliczone przez powoda prowizja, opłata przygotowawcza, opłata za weryfikację klienta oraz ubezpieczenia na życie mieściły się w pojęciu ustawowym. Te koszty konsument winien ponieść nawet gdyby zrealizował swoje zobowiązanie, czyli spłacił pożyczkę w terminie. Zdaniem Sądu, są to opłaty z punktu widzenia powoda mające charakter usługowy, która mają pokryć koszty poniesione przez pożyczkodawcę przy udzieleniu pożyczki.

Natomiast zapisy widniejące w kserokopii dołączonego do pozwu Formularza Informacyjnego dotyczący Kredytu Konsumenckiego odnoszące się do opłaty windykacyjnej i monitów listowych naliczone przez powoda w nocie księgowej nr (...), stanowią niedozwolone postanowienia umowne. Poza tym wspomniana nota księgowa na pierwszym miejscu obejmuje także „karę umowną w wypadku wypowiedzenia umowy z winy pożyczkobiorcy na podstawie pkt 3.5.5. Formularza Informacyjnego Kredytu Konsumenckiego”. Należy wskazać, że postanowienia ww. formularza w zakresie naliczania tego rodzaju kary umownej są nieważne z mocy art. 58 § 1 k.c. Tego rodzaju nieważność Sąd ma obowiązek uwzględniać z urzędu. Stosownie do przepisu art. 483 § 1 k.c. karę umowną można zastrzec w umowie wyłącznie celem naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego. Jednoznaczne i kategoryczne brzmienie art. 483 § 1 k.c. nie pozostawia wątpliwości, że przepis ten ma charakter normy bezwzględnie obowiązującej (*iuris cogentis*) i reguła, że kara umowna może być zastrzeżona jedynie na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania niepieniężnego nie może być zmieniana wolą stron (vide: wyrok SN z dnia 21.08.2008r., IV CSK 202/08, Legalis 124561; wyrok SN z dnia 18.08.2005r., V CK 90/05, Legalis 69997). Zatem postanowienia umowy dotyczące kary umownej na wypadek niewykonania świadczenia pieniężnego, należy uznać za bezwzględnie nieważne z mocy art. 58 § 1 k.c., jako poczynione sprzecznie z bezwzględnie obowiązującym przepisem ustawy (*contra legem*) (vide: wyrok SN z dnia 18.08.2005r., V CK 90/05, Legalis 69997).

Pozostałe pozycje objęte notą księgową to: opłata windykacyjna (przy wypowiedzeniu umowy) naliczona na podstawie pkt 3.5.7. Formularza Informacyjnego Kredytu Konsumenckiego w kwocie 884,14 zł oraz trzy opłaty za monit listowy po 65 zł naliczone na podstawie pkt 3.5.6. ww. formularza.

Przepis art. 385¹ k.c. zawierający klauzulę generalną dotyczącą niedozwolonych postanowień umownych odnosi się do wszelkich umów konsumenckich, niezależnie od tego czy przy ich podpisywaniu przedsiębiorca posługiwał się wzorcem umowy. Nie ulega zatem wątpliwości, że przepis ten znajduje zastosowanie także przy tego rodzaju umowach jak przedmiotowa umowa pożyczki. Postanowienia umowy zawieranej z konsumentem stanowiące niedozwolone postanowienia umowne nie wiążą go. Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenie stron, w tym

cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny – art. 385¹ k.c. A zatem rolą Sądu, w ramach sądowej kontroli umów, jest ocena czy określone postanowienie umowne zawiera cechy postanowienia niedozwolonego czyli takiego, które nie zostało uzgodnione indywidualnie z konsumentem i kształtuje jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Sąd podziela stanowisko Sądu najwyższego wyrażone w orzeczeniu z dnia 13 lipca 2005 r., I CK 832/04, w którym doprecyzowując w/w pojęcia kodeksowe SN wyjaśnił, że w rozumieniu art. 385¹ k.c. "rażące naruszenie interesów konsumenta" oznacza nieusprawiedliwioną dysproporcję praw i obowiązków na jego niekorzyść w określonym stosunku obligacyjnym, natomiast "działanie wbrew dobrym obyczajom" w zakresie kształtowania treści takiego stosunku obligacyjnego wyraża się w tworzeniu przez partnera konsumenta takich klauzul umownych, które godzą w równowagę kontraktową tego stosunku. Obie, wskazane w tym przepisie formuły prawne służą do oceny tego, czy standardowe klauzule zawarte we wzorcu umownym przekraczają określone przez ustawodawcę granice rzetelności kontraktowej twórcy wzorca w zakresie kształtowania praw i obowiązków konsumenta.

Stosownie do art. 385¹ § 3 k.c. niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Z takimi postanowieniami mamy do czynienia w niniejszej sprawie.

Z kserokopii Formularza Informacyjnego, stanowiącego integralną część umowy wynikało, iż w związku z niewywiązywaniem się z terminowego regulowania należności z tytułu pożyczki konsument może być obciążony kosztami monitu listowego w wysokości 65 zł, a ponadto w przypadku wypowiedzenia umowy – opłatą windykacyjną w wysokości 20 % jednak nie mniej niż 60,00 zł, przy czym nie zostało w formularzu wskazane od jakiej kwoty będzie wyliczone to 20 %. W niniejszej sprawie opłata windykacyjna została pozwanej wyliczona na kwotę 884,14 zł. Pozwana Z. C. jako konsumentka nie miała wpływu na treść kwestionowanych postanowień umownych, bowiem nie były one z nią uzgodnione indywidualnie. Jednocześnie przedmiotowe postanowienia nie dotyczą głównych świadczeń stron, gdyż należą do nich tylko takie elementy konstrukcyjne umowy, bez których nie doszłoby do zawarcia umowy (essentialia negotii).

W ocenie Sądu, postanowienia zawarte w punkcie 3.5.6. i 3.5.7. Formularza Informacyjnego, a więc dotyczące opłaty za wystosowany monit listowy oraz opłaty windykacyjnej, należy uznać za niedozwolone z uwagi na to, że kształtując prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Zdaniem Sądu, koszty działalności windykacyjnej powinny być pokrywane z odsetek za uchybienia w płatności poszczególnych rat pożyczki. Działalność windykacyjna, jako część działalności instytucji finansowej powinna być opłacalna dla niej, ale też nie naruszać rażąco interesów klienta. Poszczególne czynności z zakresu windykacji powinny być wycenione realnie, w oparciu o rzeczywiście ponoszone koszty, zaś w przypadku przedmiotowych postanowień zachodzi uzasadnione podejrzenie, że tak nie jest (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dn. 23.04.2013 r., VI ACa 1526/12, publ. w bazie Portalu Orzeczeń Sądów Powszechnych). Przede wszystkim wątpliwości Sądu budzi koszt monitu listowego w wysokości 65,00 zł. Jest to kwota rażąco wygórowana, jeśli weźmie się pod uwagę rzeczywisty koszt nadania listu, jak również to, że monity sporządzane są według tego samego formularza przez pracowników powoda, co potwierdzają trzy monity dołączone do akt sprawy, a w zasadzie taki sam charakter parafy wystawionej na monitach i wezwaniach. Osoba sporządzająca monity jest jedynie zobligowana wpisać rzeczywisty stan zadłużenia. Sporządzenie monitu nie wymaga żadnej istotnej analizy prawnej. Ponadto skoro czynności windykacyjne należą do zakresu obowiązków pracowników powoda, to nie generują dodatkowych kosztów po stronie powoda. W takiej sytuacji naliczanie dodatkowej opłaty windykacyjnej w wysokości 20 % (nie wiadomo od jakiej dokładnie kwoty wyliczonej) rażąco naruszało interesy konsumenta. Należy bowiem zwrócić uwagę na to, że z treści kserokopii Formularza Informacyjnego wynika, że całkowita kwota do zapłaty przez konsumenta, w chwili zawarcia umowy i przy założeniu terminowości spłacania należności pieniężnej, wynosiła 5.052,95 zł, z czego pozwana otrzymała do dyspozycji z zaciągniętej pożyczki jedynie kwotę 2.000,00 zł, a pozostałe środki w wysokości 3.052,95 zł stanowiły koszty obsługi pożyczki, a opłatę windykacyjną naliczono na kwotę ponad 800,00 zł. W tym stanie rzeczy Sąd stwierdził, że pozwanej

nie wiązały wyżej omówione postanowienia umowne, a co za tym idzie dochodzenie przez powoda od pozwanej całej należności objętej notą księgową było niezasadne. Wierzytelność taka bowiem nie powstała. Ponadto należało zauważyć, że zryczałtowane opłaty windykacyjne wielokrotnie były uznawane za klauzule niedozwolone przez Sąd Okręgowy w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i są wpisane na listę klauzul niedozwolonych. Istotnie bowiem postanowienia umowy określające wysokość kosztów windykacji w takim zapisie jaki obowiązuje w treści Formularza informacyjnego stanowiącego integralną część przedmiotowej umowy są na liście klauzul niedozwolonych orzekanych przez Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów i publikowanych na liście klauzul niedozwolonych. Należy wymienić chociażby wyrok z dnia 19.07.2012, sygn. XVII AmC 5238/11, nr 3850; wyrok z dnia 4.07.2012r., sygn. akt XVII AmC 5206/11, nr rej. (...); wyrok z dnia 20.08.2012r., sygn. XVII AmC 1386/11, nr rej. (...); wyrok z dnia 15.06.2012r., sygn. XVII AmC 5345/11, nr rej. (...) zarejestrowane w Rejestrze Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumenta. Umieszczenie natomiast klauzul w rejestrze ma ten skutek, że także inni przedsiębiorcy nie mogą się nimi posługiwać (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 24 października 2013 r., I ACa 535/13).

Wszystkie okoliczności wskazują zatem, że weksel został wypełniony przez powoda w sposób niezgodny z deklaracją wekslową tj. na kwotę, która mu nie przysługiwała, co także stanowiło podstawę do nieuwzględnienia powództwa i nie zasądzenia na rzecz strony powodowej kwoty wskazanej w wekslu. Z uwagi zaś na to, że w przedmiotowej sprawie wydany był w dniu 17 sierpnia 2016 r. przez Sąd Rejonowy w B.nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym sygn. akt I Nc 1027/16, który nie traci mocy z chwilą skutecznego wniesienia zarzutów, to rozstrzygając w zakresie zgłoszonych przez pozwaną zarzutów i oceny zaferowanego przez powoda materiału dowodowego, Sąd mając na uwadze wskazane wyżej okoliczności uchylił wydany w sprawie nakaz zapłaty w całości i oddalił powództwo, orzekając na podstawie art. 496 k.p.c.

O kosztach postępowania orzeczono jak w pkt. III i IV wyroku. Ponieważ roszczenie powoda zostało oddalone, Sąd na podstawie art. 108 k.p.c. orzekł, iż powoda obciążają uiszczone przez niego koszty opłaty sądowej od pozwu w kwocie 63,00 zł, jednocześnie zobowiązując powoda do uiszczenia kwoty 187,00 zł tytułem brakującej części opłaty sądowej od pozwu - art. 28 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, (j.t. Dz.U.2014.1025 z późn.zm.), gdyż brak podstaw zasądzenia ich od pozwanej w oparciu o art. 98 k.p.c.